

Az igei szerkezetek algebrai struktúrája, avagy a duplakocka modell

2018. március 22.
MTA Nyelvtudományi Intézet

Sass Bálint
`sass.balint@nytud.mta.hu`

Kivonat – vázlat

- (1) Definiáljuk az általános „szerkezet” fogalmát, és bemutatunk egy absztrakt modellt, amely ezt a fogalmat ragadja meg. Ez lesz a duplakocka modell, a matematikai háló konstrukcióra fog épülni.
- (2) Ezt konkretizáljuk az igei szerkezetekre, olyanokra, mint például *igénybe veszi a dráma eszköztárát* vagy *a karddöntőben az orosz csapat viszi a prímet*.
- (3) Az igei szerkezetek egyfajta kombinálása révén az egy tagmondatot leíró modellt alkalmassá tesszük egy teljes korpusz igei szerkezeinek leírására. Ez lesz a korpuszháló.
- (4) Vázoljuk azt az algoritmikus keretet, amelynek segítségével a modell alkalmassá válhat a lexikográfiailag is hasznos ún. valódi igei szerkezetek – mint például *vki igénybe vesz vmit* vagy *vki viszi a prímet vmiben* – korpuszvezérelt meghatározására.

Kivonat – vázlat

- (1) Definiáljuk az általános „szerkezet” fogalmát, és bemutatunk egy absztrakt modellt, amely ezt a fogalmat ragadja meg. Ez lesz a duplakocka modell, a matematikai háló konstrukcióra fog épülni.
- (2) Ezt konkretizáljuk az igei szerkezetekre, olyanokra, mint például *igénybe veszi a dráma eszköztárát* vagy *a karddöntőben az orosz csapat viszi a prímet*.
- (3) Az igei szerkezetek egyfajta kombinálása révén az egy tagmondatot leíró modellt alkalmassá tesszük egy teljes korpusz igei szerkezeinek leírására. Ez lesz a korpuszháló.
- (4) Vázoljuk azt az algoritmikus keretet, amelynek segítségével a modell alkalmassá válhat a lexikográfiailag is hasznos ún. valódi igei szerkezetek – mint például *vki igénybe vesz vmit* vagy *vki viszi a prímet vmiben* – korpuszvezérelt meghatározására.

1.

Absztrakt modell – „szerkezet”

Alapelemek

forrás/gyökér i

hely e, f, \dots

kitöltő w, x, \dots

elem = forrás, hely és kitöltő együttesen

szabad hely \leftrightarrow kitöltött hely

A két művelet:

- hely-hozzáadás $i + e$ vagy ie
- hely-kitöltés $e \curvearrowright w$ vagy e_w

A szerkezet definíciója

szerkezet = egy forrásból, és ehhez a forráshoz hozzáadott 0 vagy több helyből, és 0 vagy több meghatározott helyhez hozzárendelt kitöltőből álló összetett entitás

$$i + e \curvearrowright w + f \curvearrowright x$$

$$\begin{array}{c} ief \\ wx \end{array}$$

$$ief_z = ief \curvearrowright_e z \neq ief \curvearrowright_f z = ief_z$$

Azonos helyre vonatkozó két művelet

kizárólag hely-hozzáadás \rightarrow hely-kitöltés sorrendben végezhető el.

Fogalmak, függvények

maximális szerkezet

helyek száma h

kitöltöttség k

hossz l

aszimmetria: $k \leq h$

$$l = h + k + 1$$

$h-k$ szerkezettípusok:

- teljesen kitöltött (tk)
- szabad hellyel bíró (szhb)
- teljesen kitöltetlen (tklen)
- vegyes

k	$h = 0$	1	2	3
0	tk	$\frac{\text{tklen}}{\text{szhb}}$	$\frac{\text{tklen}}{\text{szhb}}$	$\frac{\text{tklen}}{\text{szhb}}$
1	×	tk	$\frac{\text{vgys}}{\text{szhb}}$	$\frac{\text{vgys}}{\text{szhb}}$
2	×	×	tk	$\frac{\text{vgys}}{\text{szhb}}$
3	×	×	×	tk

Illeszkedés

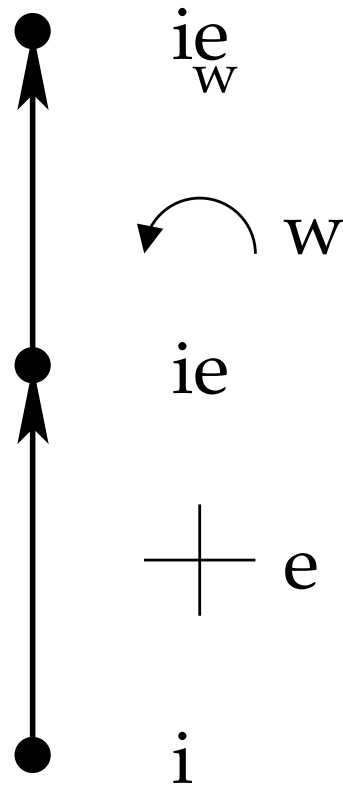
a **illeszkedik** b -re =

$l(a) \leq l(b)$ és a helyei és az adott helyeken lévő kitöltők b -ben is megvannak.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
i	ie	ie w	ief w	ie v	if

másképp: a alszerkezete b -nek

Gráfként

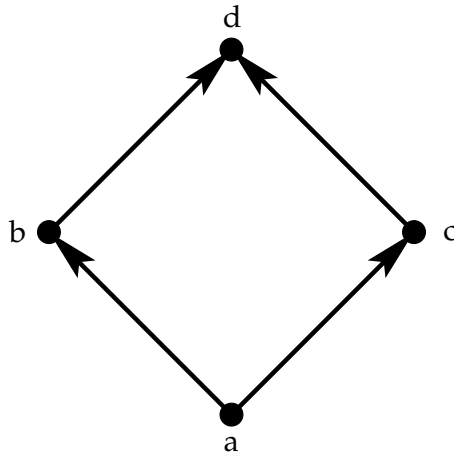
csomópont = szerkezet

Hálók

(véges) **háló** =
részbenrendezett (\preceq) halmaz, aminek van
legkisebb eleme (minimuma) és legnagyobb eleme (maximuma).

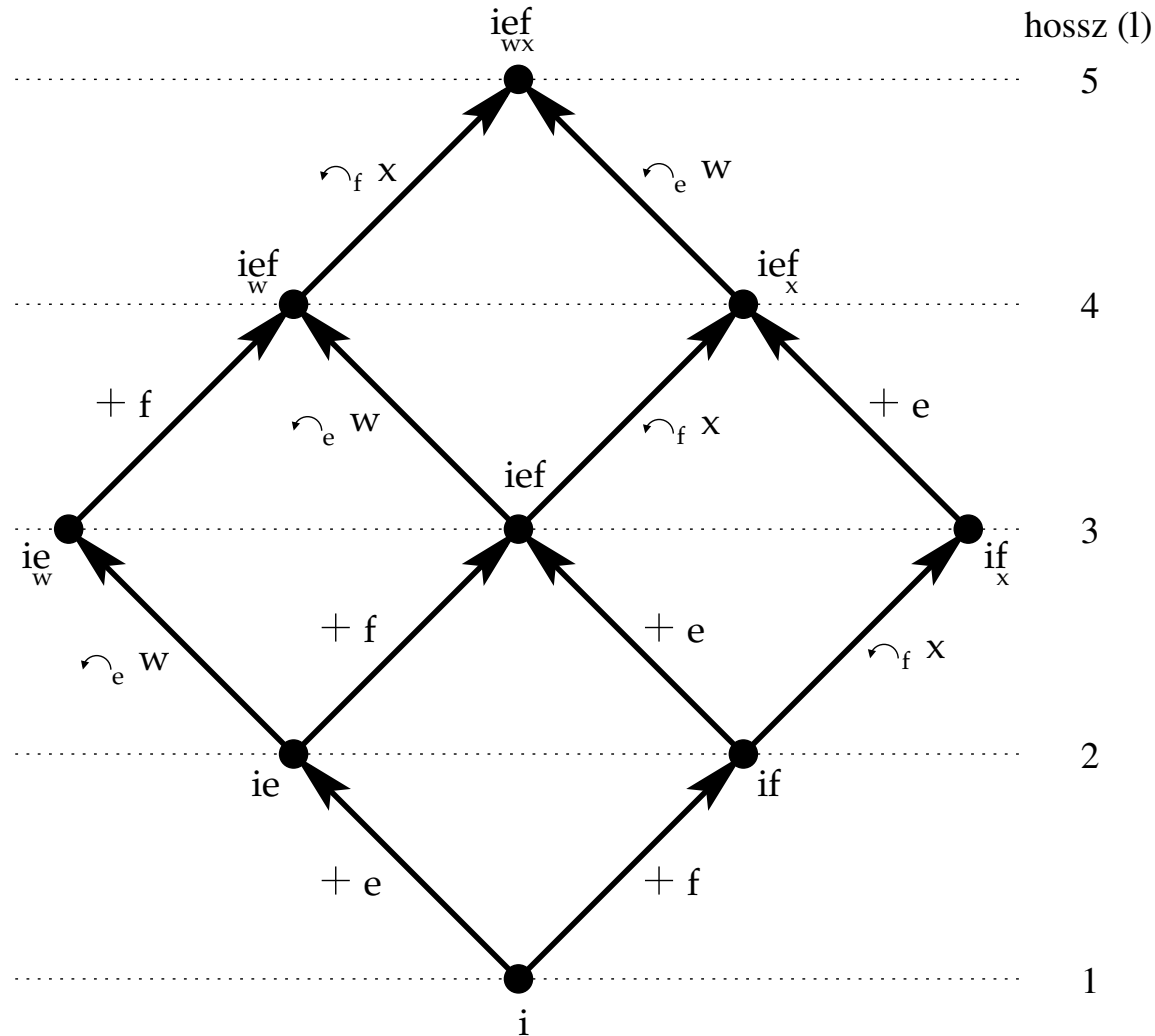
(vagy: két kétváltozós művelettel bíró algebrai struktúra.

Műveletek: \wedge (metszet, minimumképzés), \vee (egyesítés, maximumképzés))

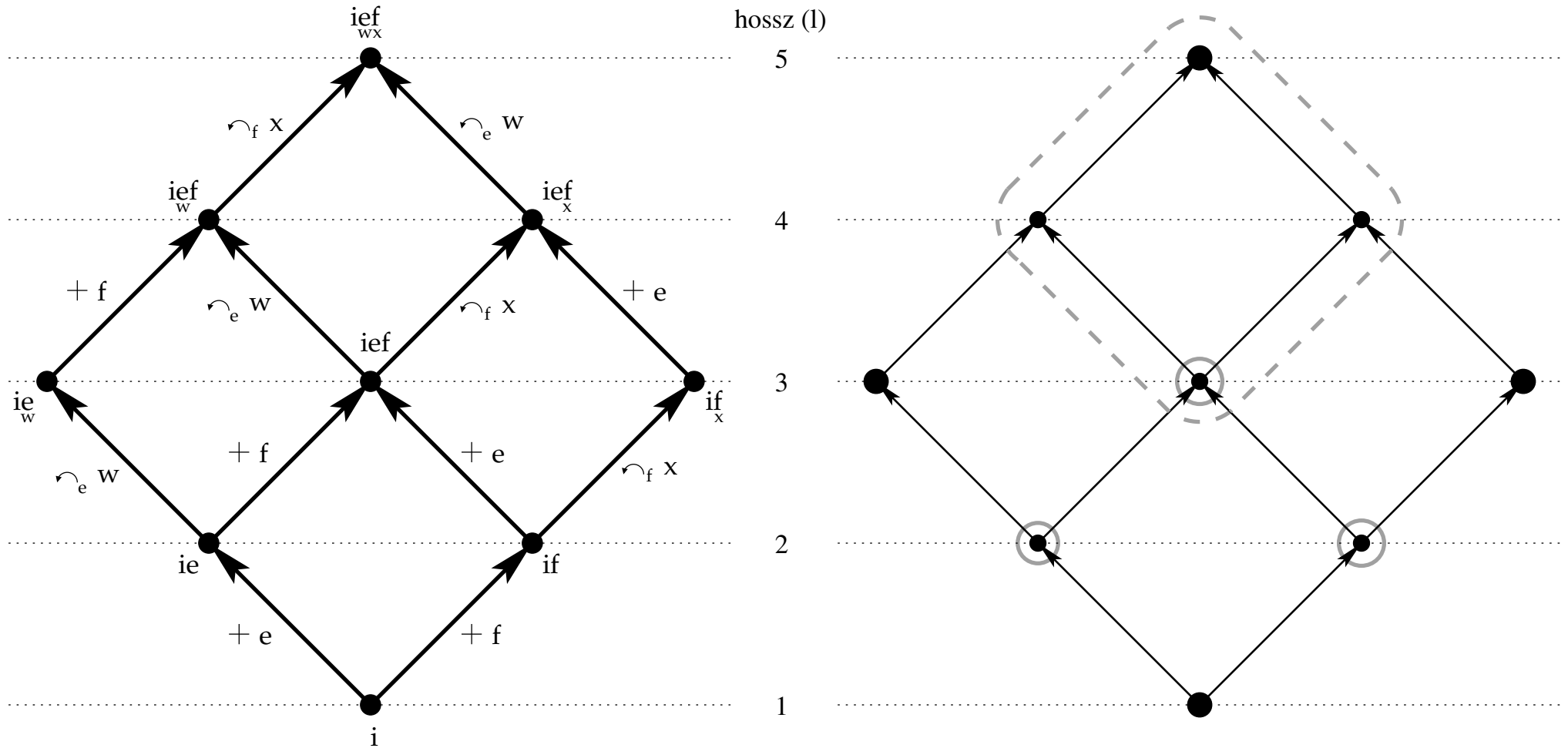
A tk szerkezeteket ábrázoló gráfok hálók!

A 2-helyes tk szerkezet hálója

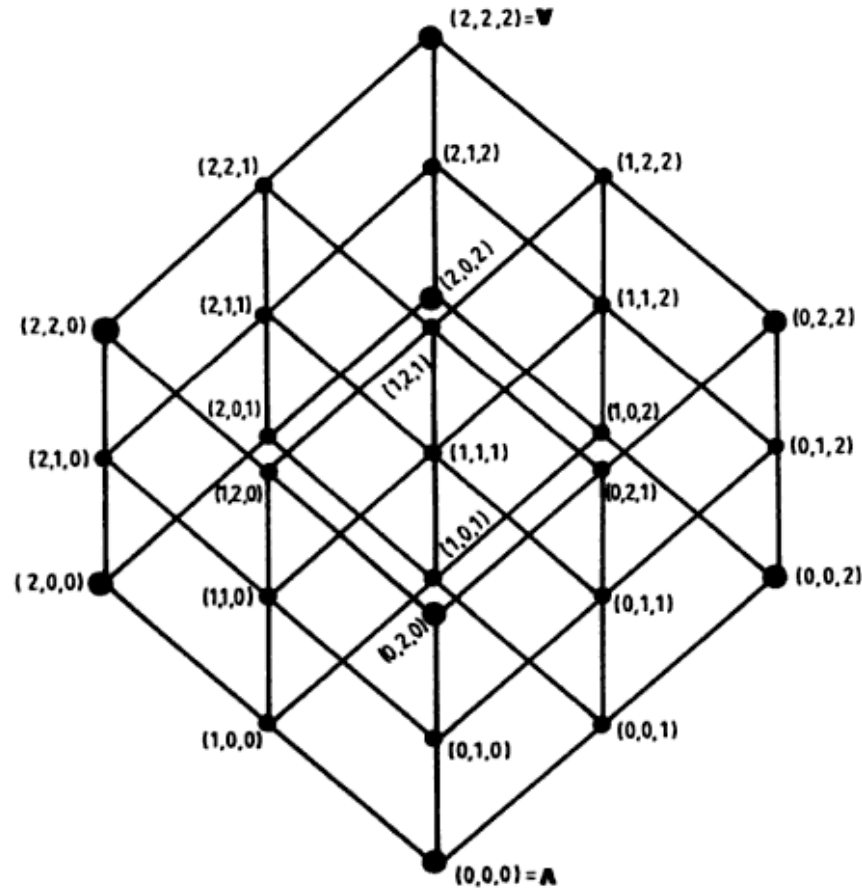

a illeszkedik b -re $\equiv a \preceq b$

A 2-helyes tk szerkezet hálója

A 3-helyes tk szerkezet hálójá – duplakocka

az ábra forrása: Epstein (1993) 104. oldal

$$(1, 0, 0) \sim ie \quad (2, 1, 0) \sim \underset{w}{ief} \quad (2, 1, 1) \sim \underset{w}{iefg}$$

Duplakockák általában

általánosítjuk: h helyre, azaz h dimenzióra. :)

elnevezésük: **h -dimenziós harmadrendű Post-háló** (Epstein 1993: 104)

4-dimenziós duplakocka lerajzolása...

sorozatot alkotnak, tulajdonságaik, adataik kikövetkeztethetők:

- pl.: a h -dimenziós duplakocka azonos szinten lévő csomópontjainak számát a trinomiális háromszög h -adik sora adja meg.
 $h = 3$ esetén: 1 3 6 7 6 3 1
- pl.: (sejtés) mindig 1 db nemfelszíni pont van, a tklen

2.

Igei szerkezet

Bevezetés

vki igénybe vesz vmit

3 „hely” az ige mellett: alany, tárgy, -bA
utóbbi „fixen” ki van töltve egy szóval

a műfaj igénybe veszi a dráma eszköztárát

ha ez a szerkezet a szövegben fordul elő,
akkor persze minden hely ki van töltve valamilyen elemmel,
ezek az elemek „variálhatók”

hisz vmiben – 1 variálható hely; *ad vkinek vmit* – 2 variálható hely;

kisüt a nap – 1 nem variálható hely; *pontot tesz a végére* – 2 nem variálható hely

részt vesz vmiben – vegyes!

vet pillantást vmire ↔ *vet szemére vmit* – ugyanazok az esetragok

Megfeleltetés

Megfeleltetés a modell alkotórészeinek vonatkozásában:

gyökér – ige

hely – esetrag/névutó

kitöltő – névszó

Konkrétan: a helyek az ige bővítményeinek esetragjai/névutói, a kitöltők pedig az ige bővítményeiként megjelenő névszók lesznek.

→ a gyökérről elnevezve: **igei szerkezet**

Minden, amit az absztrakt szerkezetekről mondtunk, érvényes!

(Az alapelemek ismeretében az absztrakt modell alapján mindent készen kapunk, a két szerkezetépítő művelettel, a leírt fogalmakkal, aszimmetriával, függvényekkel, illeszkedéssel és a harmadrendű Post-hálók összes tulajdonságával együtt.)

Példa

Lencsi könyvet olvas.

Példa

Lencsi könyvet olvas.

gyökér:

$i = olvas$

két hely:

$e = alany \quad \curvearrowright \quad w = Lencsi$

$f = tárgy \quad \curvearrowright \quad x = könyv$

Példa

Lencsi könyvet olvas.

gyökér:

$i = olvas$

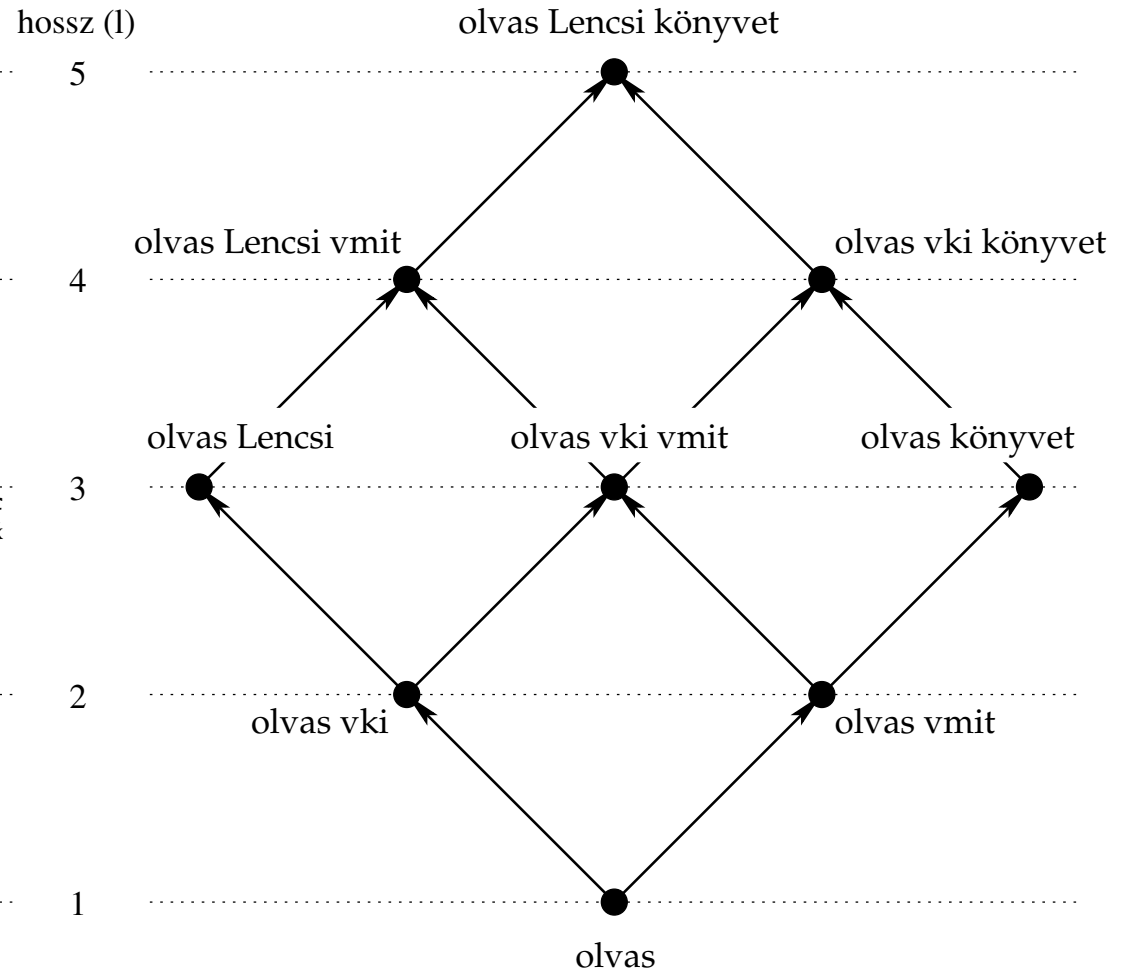
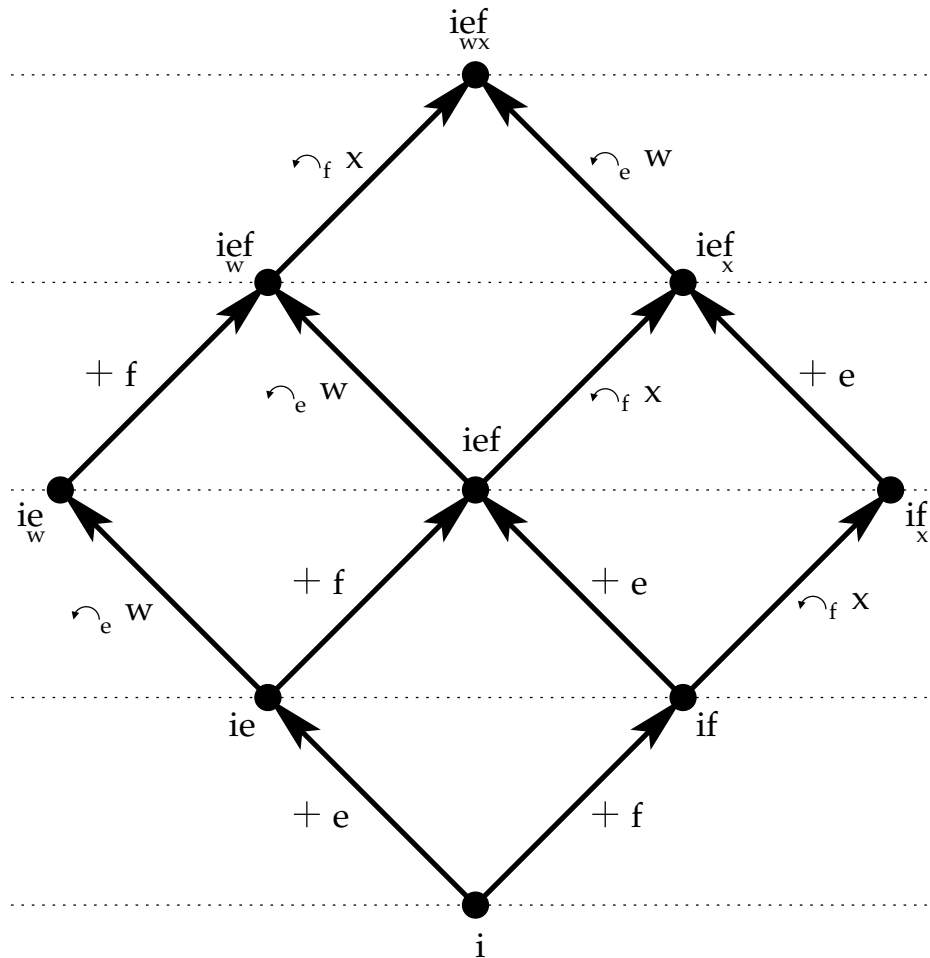
két hely:

$e = alany \curvearrowright w = Lencsi$

$f = tárgy \curvearrowright x = könyv$

$\underset{wx}{ief} = i + e \curvearrowright w + f \curvearrowright x$

Példa

mondatváz, isz-háló, több bővítmény – több dimenzió

Valódi igei szerkezet

egy kitüntetett szerkezet, az isz-háló egyik csomópontja

valódi igei szerkezet (v-isz) =

a vonzatokat megtestesítő helyeket tartalmazza,

a szabad határozókat megtestesítőket nem;

az idiomatikus kitöltőket tartalmazza,

az esetlegeseket (kompozicionálisakat) nem.

A valódi igei szerkezet tehát *teljes*, azaz minden szükséges elemet tartalmaz, és *tiszta*, azaz semmilyen szükségtelen elemet nem tartalmaz.

olvas vki vmit ✓

olvas vki vmit vmiben ✗

vesz vki részt vmiben ✓ (komplex ige = v-isz, amiben van kitöltő)

vesz vki részt ✗

Valódi igei szerkezet és szótár

Az ige melletti azon elemek együttesét keressük, melyek az igével együtt jelentésükben egységet alkotnak:

- az igei szerkezet adott jelentésének megőrzéséhez minden elemre szükség van, azaz nem hagyható el elem a jelentés megváltozása nélkül;
- az igei szerkezet adott jelentéséhez szükséges minden elem megvan, azaz nem hiányzik elem;
- a meglévő elemek mással nem (vagy csak korlátozottan) helyettesíthetők; és
- csak megkötés nélkül (vagy legalábbis nagyméretű szóosztályból vett kitöltővel) kitölthető szabad helyek vannak benne.

A szótár a nyelv jelentéssel bíró elemeinek gyűjteménye, ezek az önálló (nem kompozicionális) jelentéssel bíró igei szerkezetek pont a lexikográfiaailag hasznos igei szerkezetek.

→ Ezek azok, amiket egy szótárban szeretnénk látni.

Valódi igei szerkezet és szótár

„a valódi igei szerkezetekből
a **jelentés megőrzése** mellett nem hagyható el elem”

vesz Lencsi részt felolvasáson

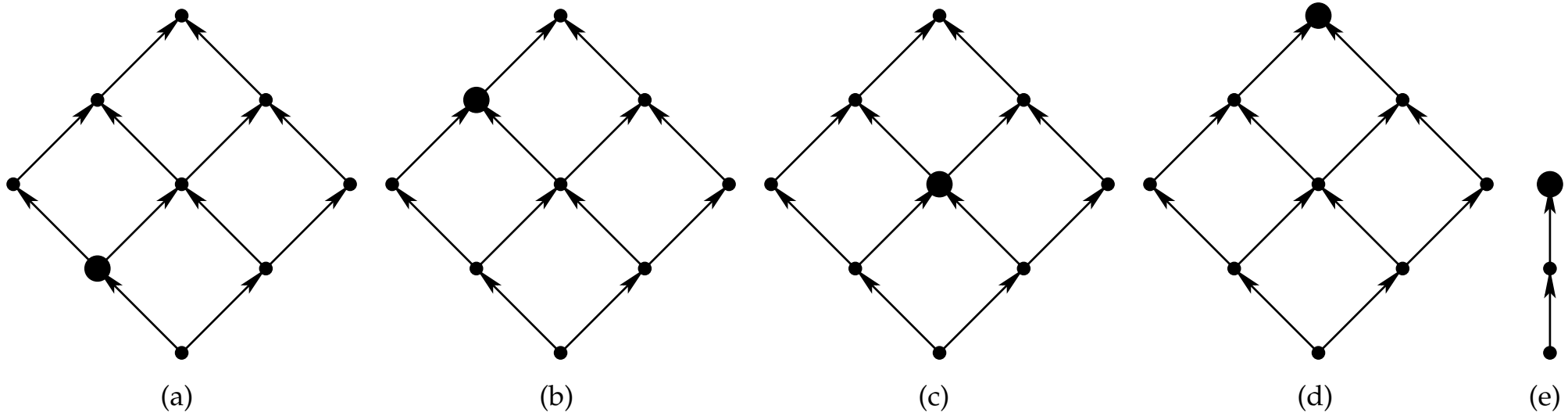
Lencsi → \emptyset , Mici, Csöpi, ...

rész → \emptyset , elégtétel, autó, ...

Utóbbi az, amit a v-isz sérülése nélkül nem tehetünk meg.

(A v-isz részét képező elem elhagyása/helyettesítése az egész jelentést befolyásolja, a v-isz részét nem képező elem elhagyása/helyettesítése csak a saját hozzáadott jelentését érinti.)

A v-isz-ek elhelyezkedése

(A kitöltetlen alany dimenzióját most figyelmen kívül hagyjuk.)

olvas könyvet ágyban
vesz részt felolvasáson
v-isz: kerül sor vmire
v-isz: ad vkinek vmit

fest ördögöt falra
kisüt nap
havazik Heves megyében reggel óta
→ bárhol lehet, 1 db van

3.

Korpuszháló

Tagmondat → korpusz

Eddig egy tagmondatot modelleztünk.

Most: egy olyan struktúrát építünk,
ami a korpusz összes igei szerkezetét magában foglalja.

Ez lesz a **korpuszháló**.

Eddig alapelemekből építettünk isz-hálókat,
most az isz-hálók lesznek ennek az újabb építkezésnek az építőkövei.

Hálóok kombinálása

L beágyazható K -ba $\sim K$ tartalmazza L rajzát

címkezés fontos – nyilván minden 2-helyes mondatvázat egymástól különbözőként akarunk kezelni

\wedge -félháló = csak az egyértelmű minimumot követeljük meg

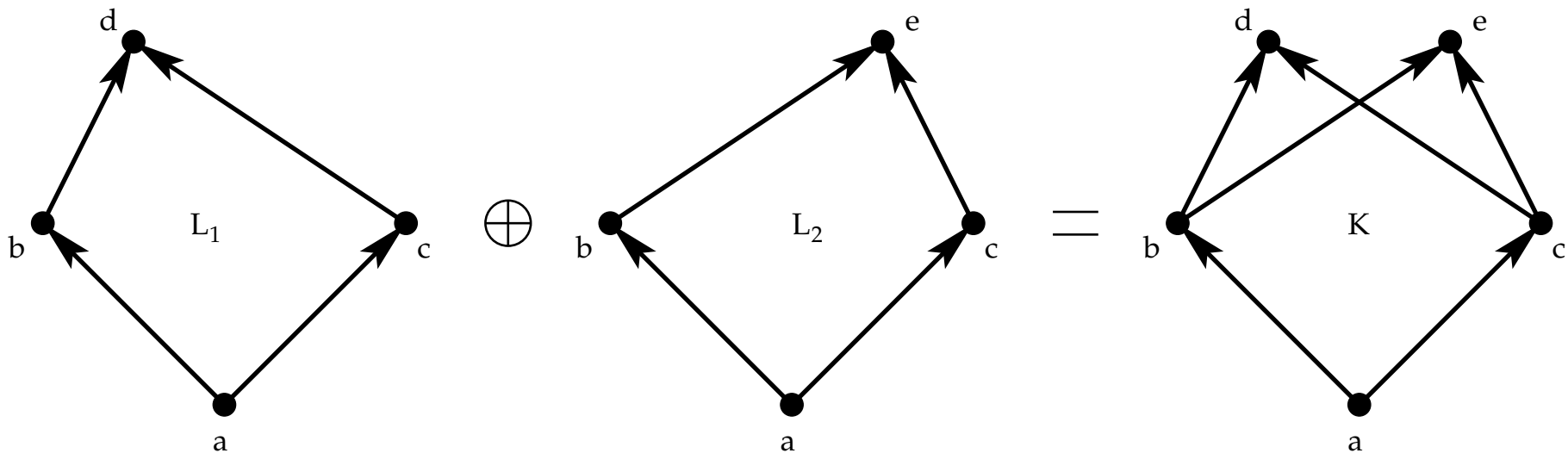
(azonos gyökerű) **hálóok kombinálása** (\oplus):

$L_1 \oplus L_2 := K$ úgy, hogy K címkezés helyes, minimális \wedge -félháló, amibe mindkét háló beágyazható.

Hálóok kombinálása

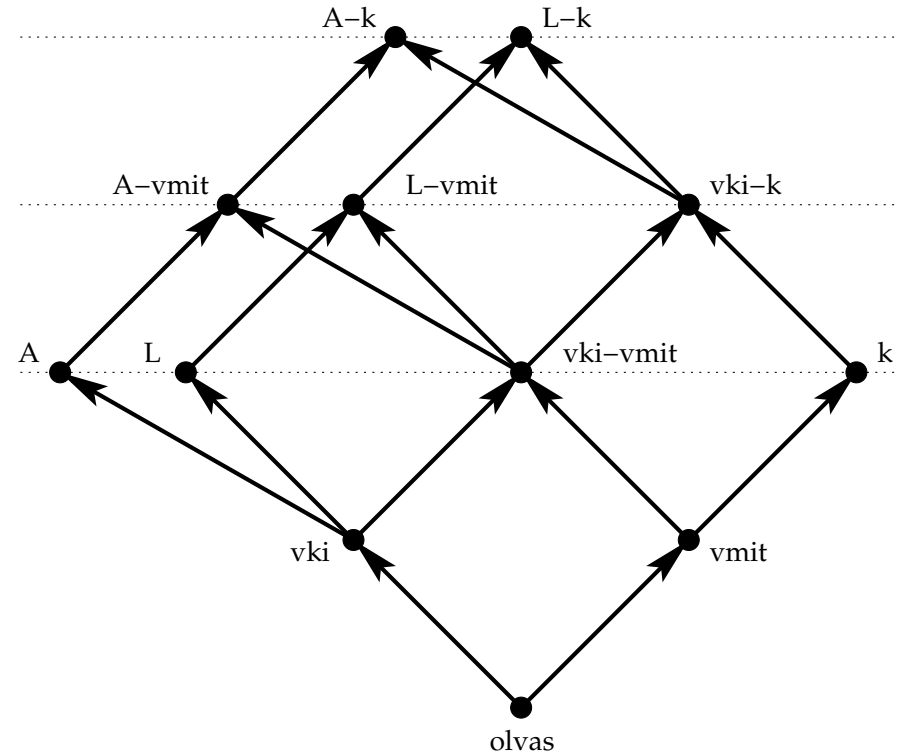
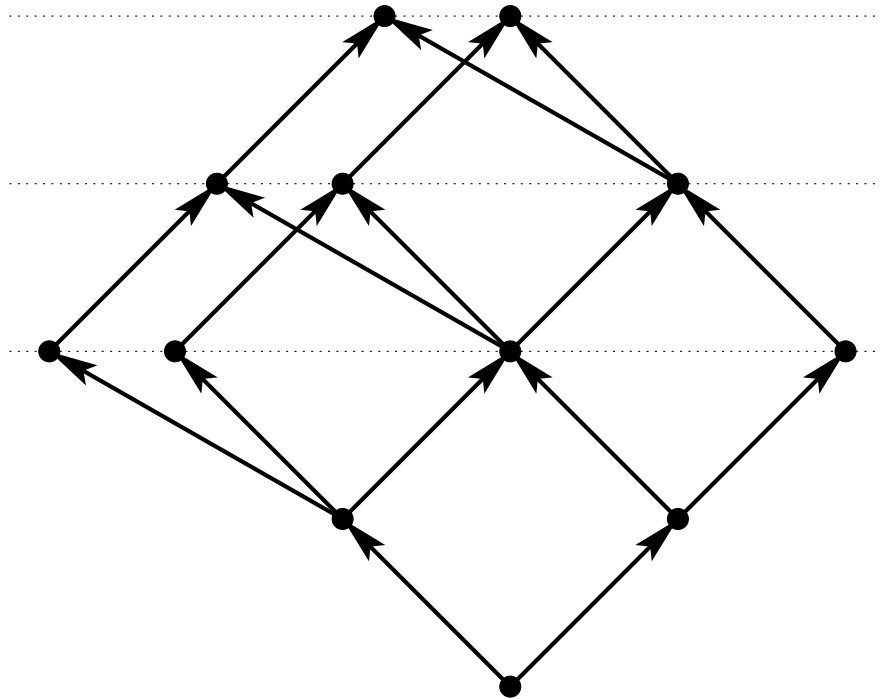
(azonos gyökerű) hálóok kombinálása (\oplus):

$L_1 \oplus L_2 := K$ úgy, hogy K címkézéshelyes, minimális \wedge -félháló, amibe mindkét háló beágyazható.

Csak azonos gyökerűeket.

Példa (1 kitöltő tér el)

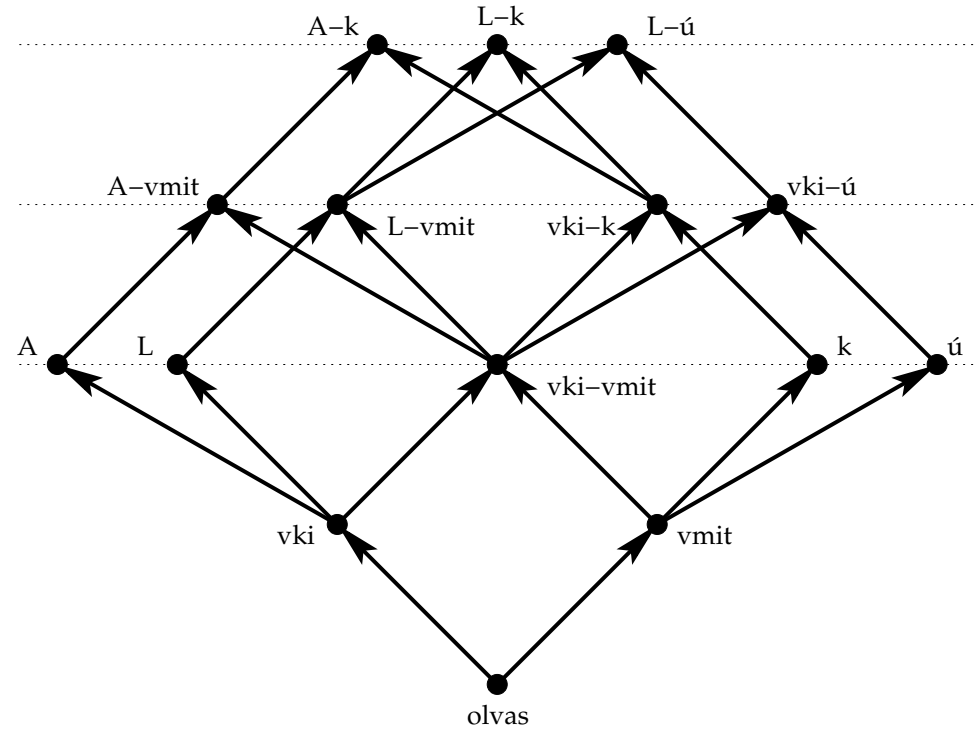
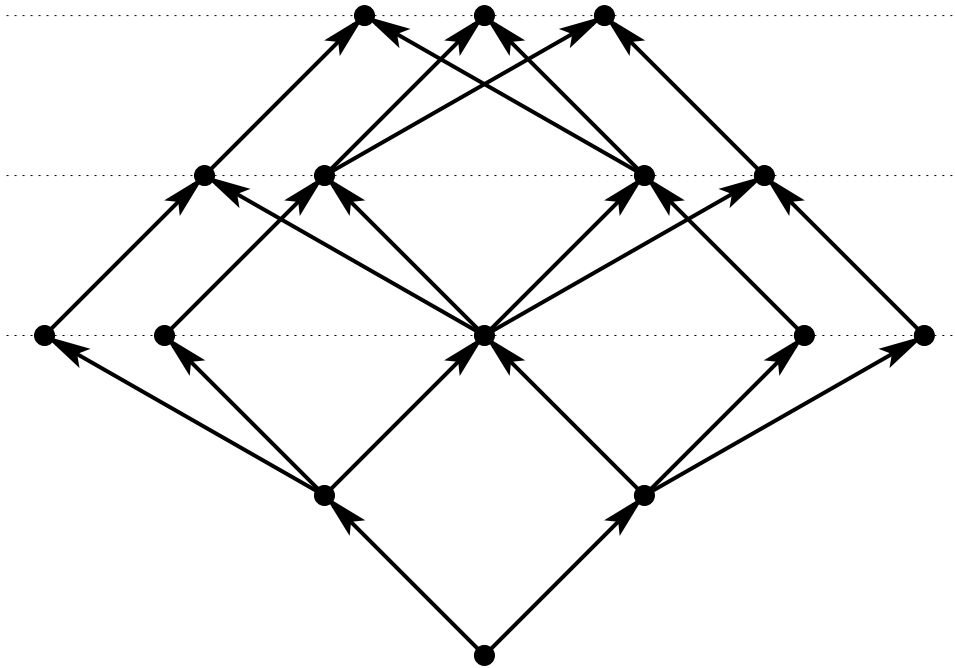
Lencsi könyvet olvas. \oplus *Anya könyvet olvas.* \equiv $\underset{wx}{ief} \oplus \underset{wy}{ief}$.

„közös alsó rész, különálló felső rész”

Szemléletesen: „elvágjuk” – elágazás – még egyszer felépítjük – „felnyílik”

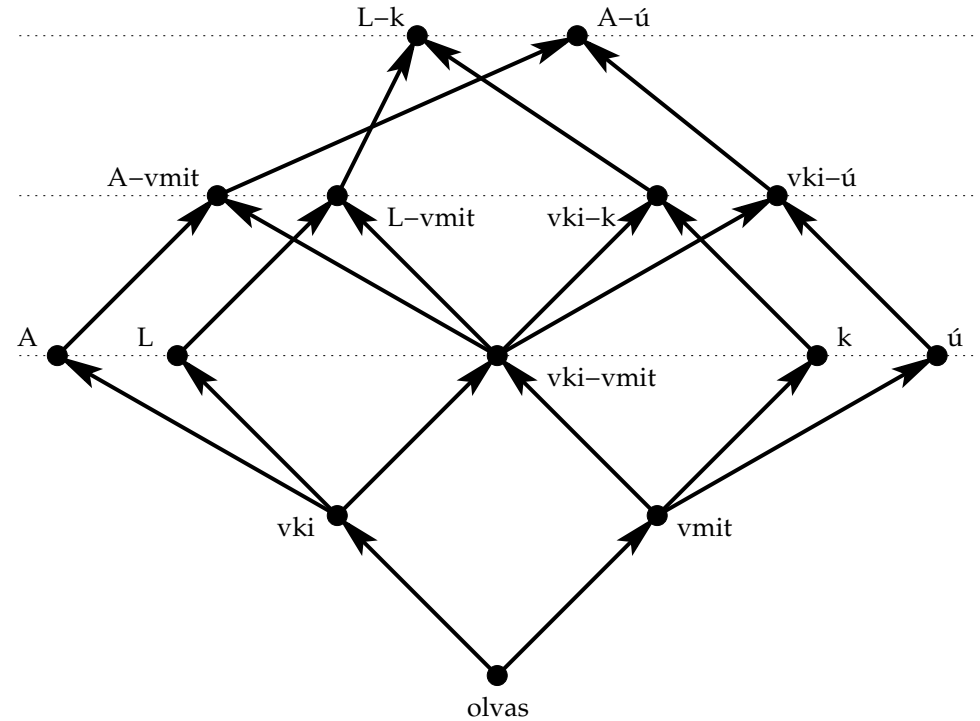
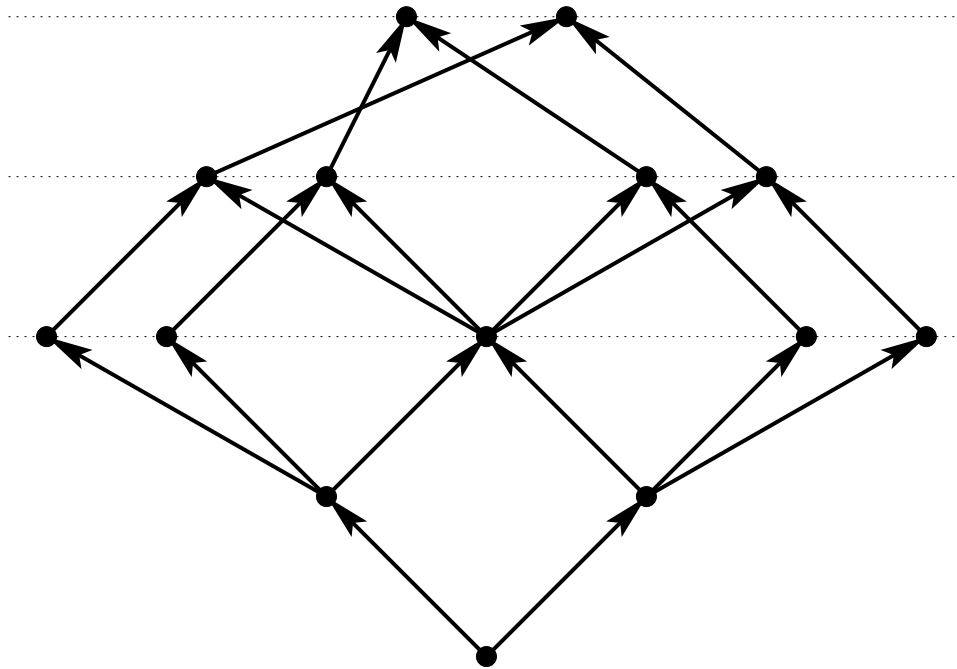
Ez hasonlóan működik $h > 2$ esetén is.

Példa (1-1 kitöltő tér el)

Lencsi könyvet olvas. \oplus Anya könyvet olvas. \oplus Lencsi újságot olvas. \equiv $\begin{matrix} ief \\ wx \end{matrix} \oplus \begin{matrix} ief \\ wy \end{matrix} \oplus \begin{matrix} ief \\ vx \end{matrix}$.

Példa (2 kitöltő tér el)

Lencsi könyvet olvas. \oplus Anya újságot olvas. \equiv $ief_{wx} \oplus ief_{vy}$.

Közös pont: csak két szinttel lejjebb.

Szemléletesen: *L* alakú „olló”.

Metaháló

három hálószerű struktúra

(1) isz-hálók

(2) (kombinálás \rightarrow) bokrok

(3) **metaháló** („hálók hálója”)

objektumai: isz-hálók és bokrok

rendezés: $A \rightarrow B \Leftrightarrow A$ beágyazható B -be

Maximális eleme a korpuszháló lesz. (!)

$A \oplus$ művelet épp a metaháló \vee (maximumképzés) művelete lesz. (!)

Metaháló – hasonlat

metaháló objektumai

gyökér

isz-hálók

bokrok

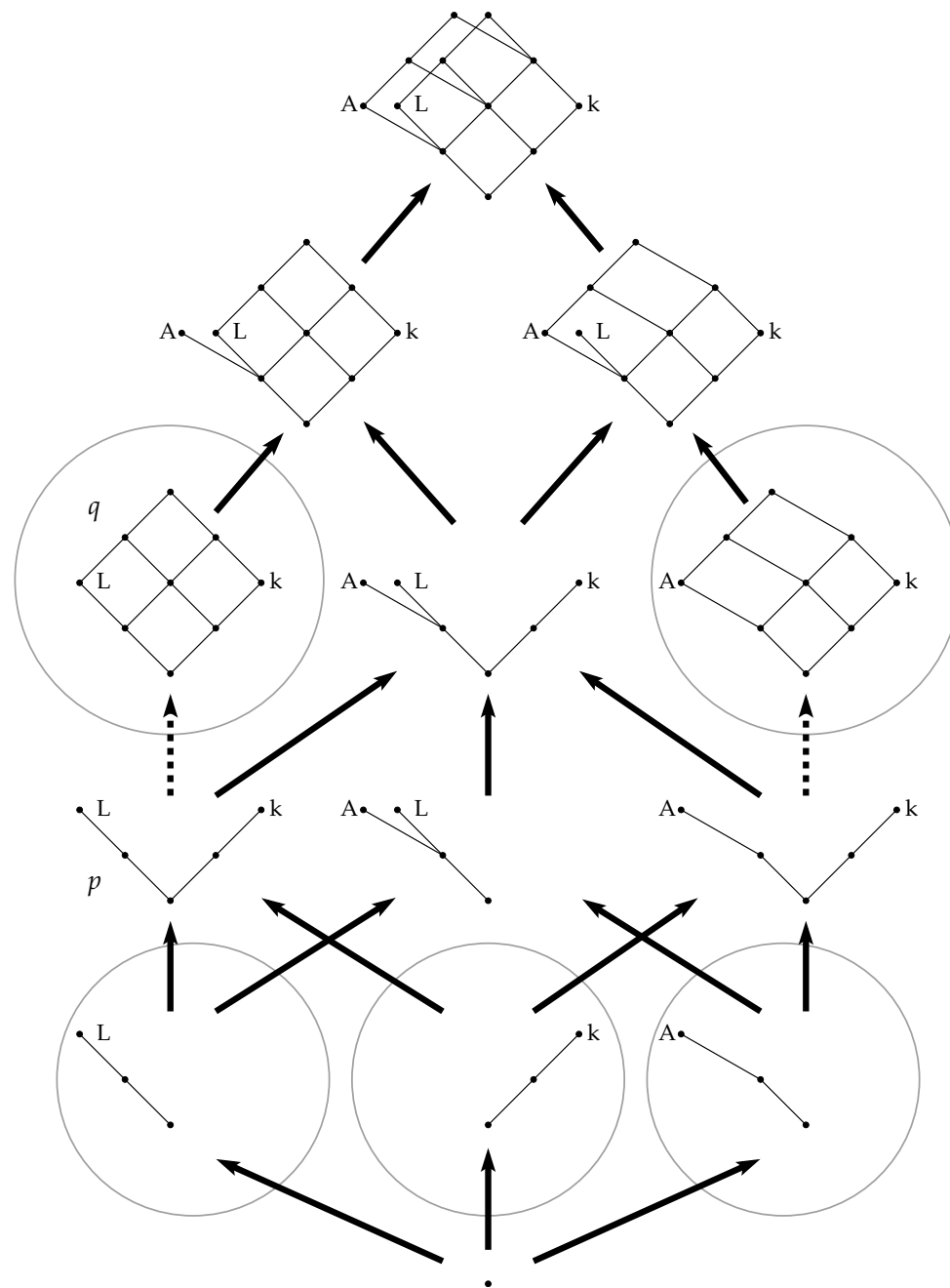
beágyazható

pozitív egész számok

Metaháló – hasonlat

metaháló objektumai	pozitív egész számok
gyökér	1
isz-hálók	prímek
bokrok	összetett számok
\oplus	szorzás
beágyazható	osztója

Metaháló

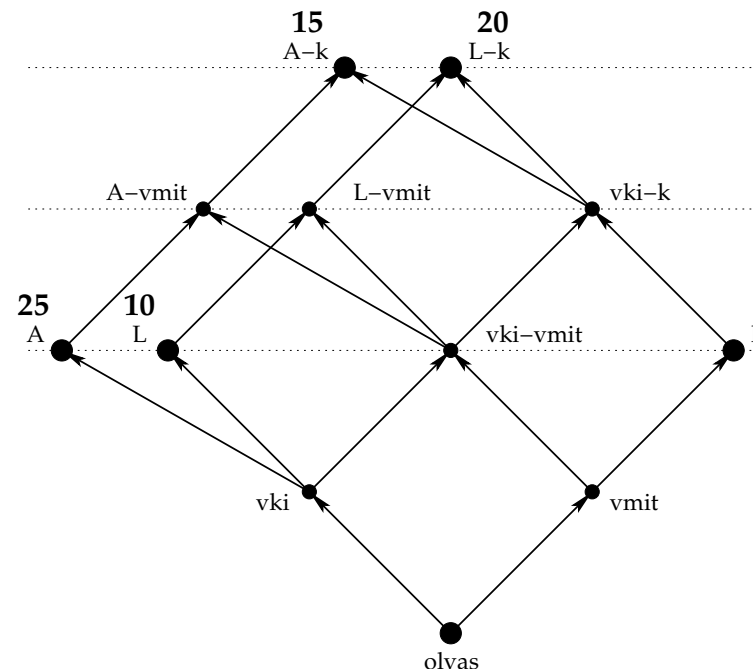
Korpuszgyakoriságok

többször előforduló mondatvázak

→ feljegyezzük a gyakoriságot (f): minden mondatvázhoz számláló

→ a korpuszhálóban: a mondatvázakhoz rendelt gyakorisági értékek

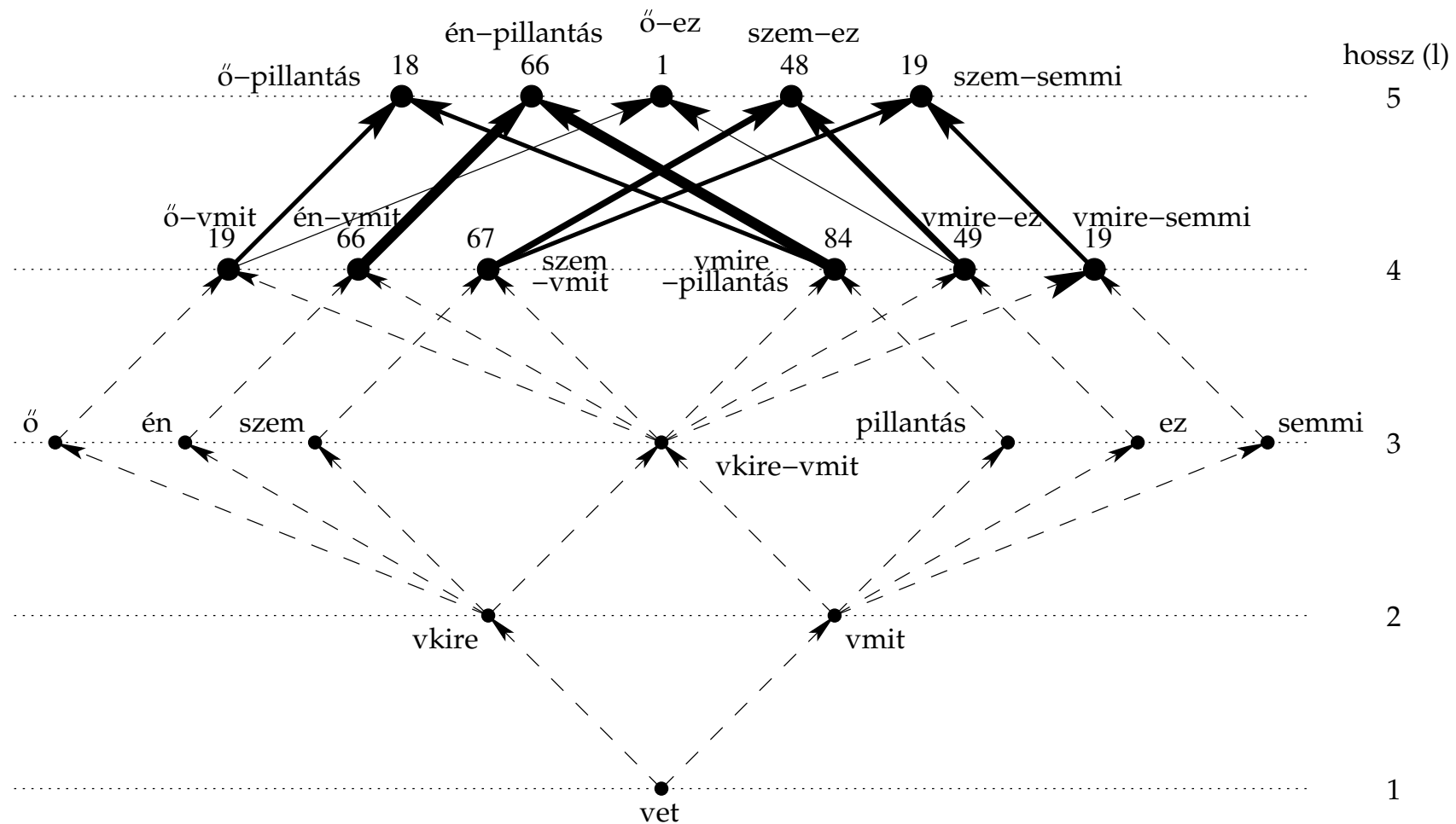
(nyilván: a korpuszban mindenhol van kitöltő → gyakoriság csakis a tk isz-knél!)

4.

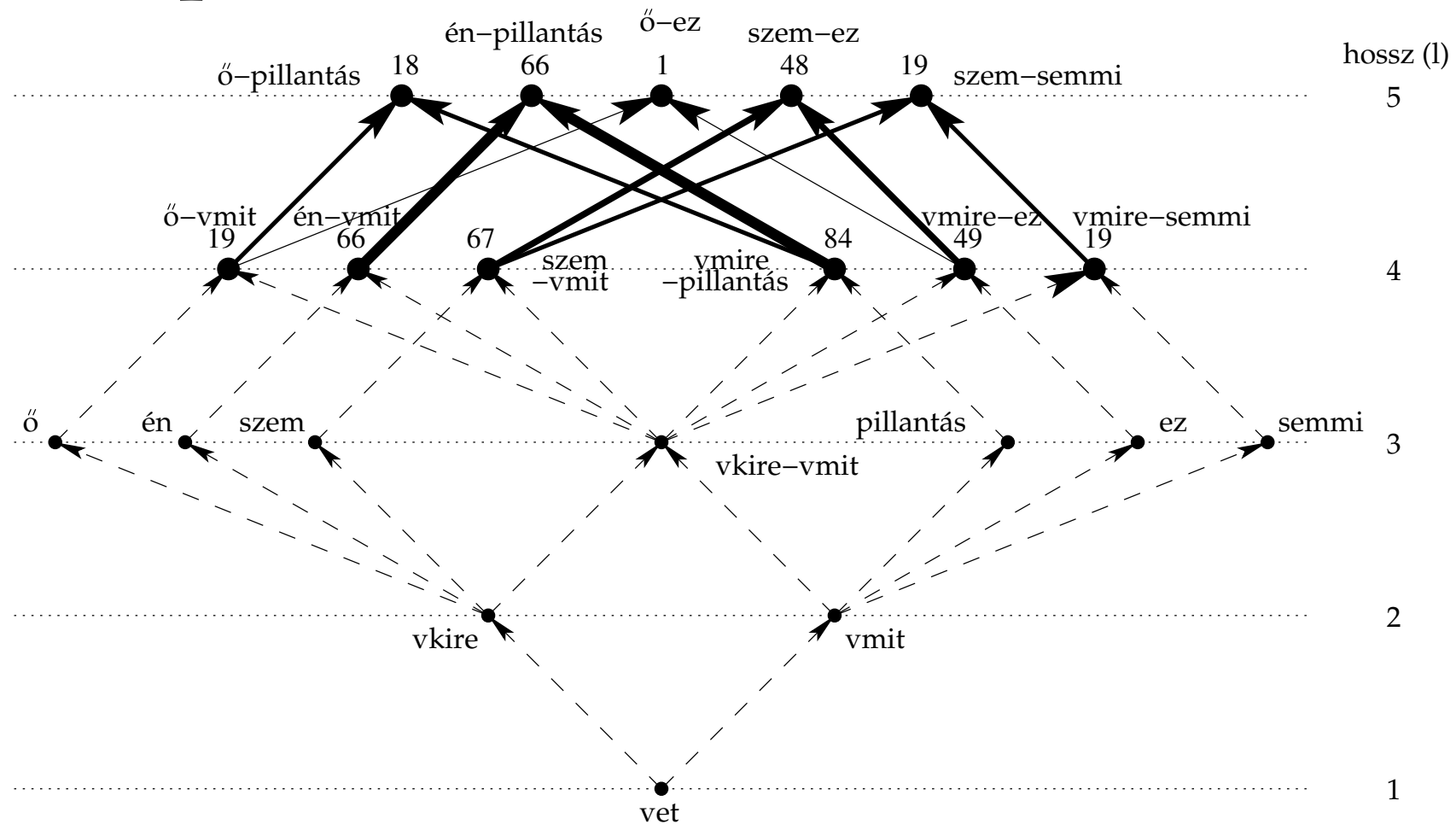
**A valódi igei szerkezetek meghatározása
– ötletek, tippek, tervek, megfontolások**

„Valós” példa

cél: a v-isz-ek meghatározása

„Valós” példa

cél: a v-isz-ek meghatározása

v-isz \sim **csomósodási pontok** = több, nagy gyakorisági értékű ponttal kapcsolódnak

Az algoritmus kerete

gyakoriság **örököltetése** – az 1-gyel kisebb szerkezetek felé
gyakorisági mérőszám (q)

gyakoriságmegmaradás elve = minden tagmondatot 1x számoljunk
kezdetben teljesül – tk szerkezetek

megjegyzős örököltetés = azonosítható legyen, hogy adott eredeti mv-
hoz rendelt gyakorisági érték épp a háló melyik csomópontjánál van
nyilvántartva

elv \Rightarrow

a gyakorisági mérőszámok ténylegesen gyakoriságok lesznek, a háló
alkalmasan kiválasztott csomópontjainál lévő, az eredeti tk szerkeze-
tekre illeszkedő szerkezetek (a reménybeli v-isz-ek!) gyakoriságai

$$x \preceq y \not\Rightarrow q(x) > q(y)$$

Az algoritmus kerete

Feladat: a mondatvázakhoz v-isz-t rendelni.

A mondatvázakat valamilyen módon a gyakoriságukkal együtt addig *visszük lefelé a hálón* – más szóval a gyakoriságokat örököltetjük, megjegyezve, hogy melyik mv-ból származnak –, míg csomósodási ponthoz, az eredeti mv v-isz-éhez nem érünk.

A gyakoriságot *csak* ezen a ponton vesszük figyelembe, azt mondjuk, hogy a v-isz annyiszor fordul elő (annyi a gyakorisága), amennyi gyakoriság – persze akár számos különböző mv-ból – összegyűlt nála.

(A gyakoriságok a v-isz-eknél fognak felhalmozódni:

a hosszabb szerkezetektől az örököltetés során elveszük a gyakoriságokat, a v-isz-ek alatti rövidebb szerkezetekhez pedig eleve nem juttatunk.)

olvas és vesz

igei szerkezet	jel	f	rel%	$\Delta\%$	q
<i>olvas könyvet ágyban</i>	o_1	1	0.0%	0.0%	0
<i>olvas könyvet vmiben</i>	o_2	78	0.3%	0.3%	0
<i>olvas vmit vmiben</i>	o_3	4560	17.8%	17.5%	0
<i>olvas vmit</i>	o_4	25653	100.0%	82.2%	25653
<i>vesz részt vitában</i>	v_1	878	0.6%	0.6%	0
<i>vesz részt vmiben</i>	v_2	20469	14.1%	13.5%	20469
<i>vesz vmit vmiben</i>	v_3	29902	20.6%	6.5%	0
<i>vesz vmit</i>	v_4	144812	100.0%	79.4%	124343

cikkcakk

variálhatóság

f tartalmazza \leftrightarrow (ideális) q nem tartalmazza a fentebbi értékeket

olvas és *vesz* – tanulságok

Mit mond a táblázat?

A felírt szerkezetek közül az *olvas* esetében egy (o_4), a *vesz* esetében pedig kettő (v_2, v_4) v-isz van.

Az *olvas* szerkezeteit mind *olvas vmit*-ként számoljuk el, a *vesz*-nél azonban egy jelentős hányad esetében azt gondoljuk, hogy a *vesz részt vmiben* lesz a helyes v-isz, és csak a többi marad meg mint *vesz vmit*.

Helyesen döntünk, ha így állapítjuk meg a v-isz-eket: a szóban forgó szerkezetek közül ez a három felel meg a v-isz definíciójának.

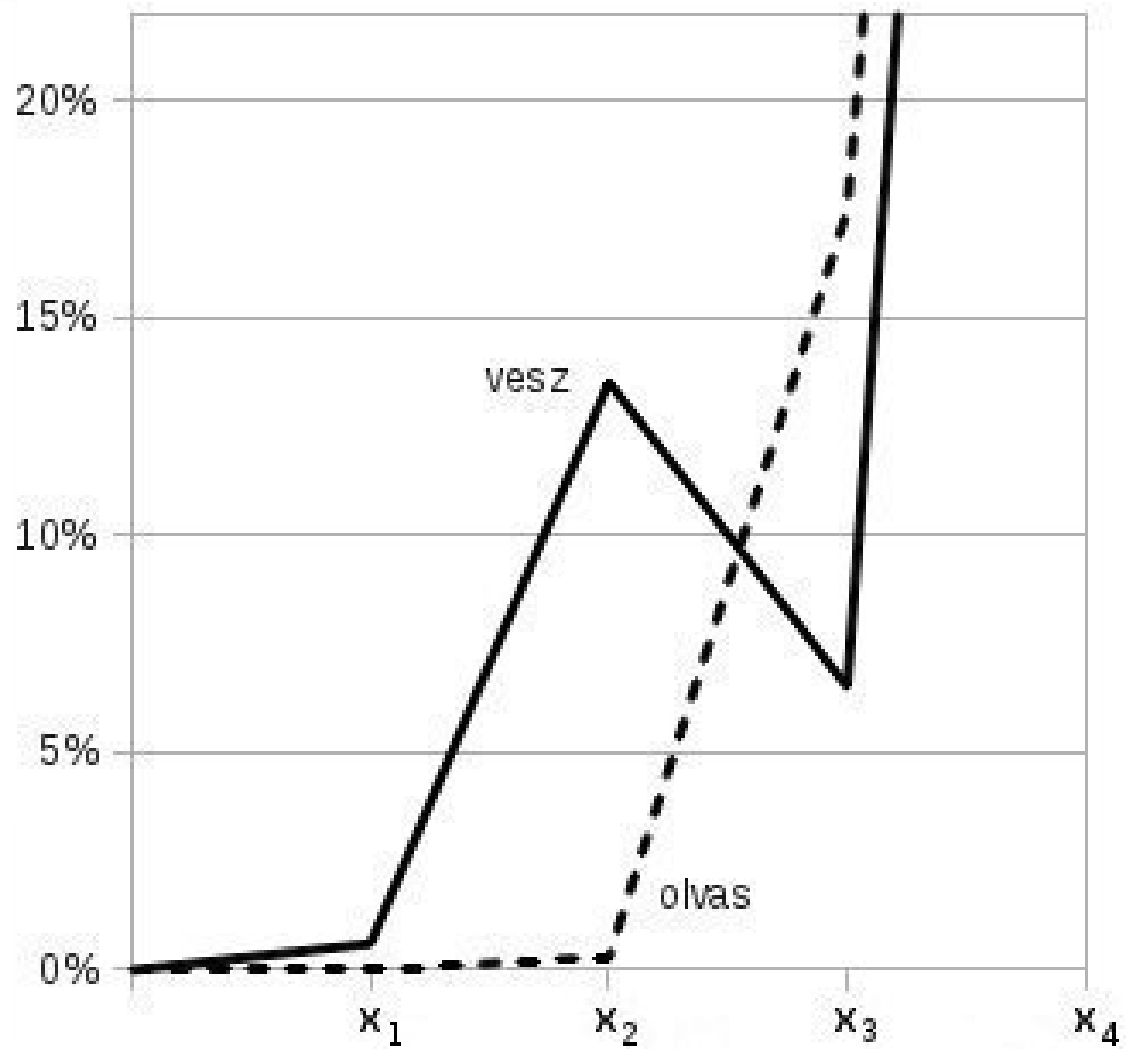
olvas és vesz

igei szerkezet	jel	<i>f</i>	rel%	$\Delta\%$	<i>q</i>
<i>olvas könyvet ágyban</i>	<i>o</i> ₁	1	0.0%	0.0%	0
<i>olvas könyvet vmiben</i>	<i>o</i> ₂	78	0.3%	0.3%	0
<i>olvas vmit vmiben</i>	<i>o</i> ₃	4560	17.8%	17.5%	0
<i>olvas vmit</i>	<i>o</i> ₄	25653	100.0%	82.2%	25653
<i>vesz részt vitában</i>	<i>v</i> ₁	878	0.6%	0.6%	0
<i>vesz részt vmiben</i>	<i>v</i> ₂	20469	14.1%	13.5%	20469
<i>vesz vmit vmiben</i>	<i>v</i> ₃	29902	20.6%	6.5%	0
<i>vesz vmit</i>	<i>v</i> ₄	144812	100.0%	79.4%	124343

olvas és vesz

igei szerkezet	jel	<i>f</i>	rel%	$\Delta\%$	<i>q</i>
<i>olvas könyvet ágyban</i>	<i>o</i> ₁	1	0.0%	0.0%	0
<i>olvas könyvet vmiben</i>	<i>o</i> ₂	78	0.3%	0.3%	0
<i>olvas vmit vmiben</i>	<i>o</i> ₃	4560	17.8%	17.5%	0
<i>olvas vmit</i>	<i>o</i> ₄	25653	100.0%	82.2%	25653
<i>vesz részt vitában</i>	<i>v</i> ₁	878	0.6%	0.6%	0
<i>vesz részt vmiben</i>	<i>v</i> ₂	20469	14.1%	13.5%	20469
<i>vesz vmit vmiben</i>	<i>v</i> ₃	29902	20.6%	6.5%	0
<i>vesz vmit</i>	<i>v</i> ₄	144812	100.0%	79.4%	124343

olvas és vesz – $\Delta\%$

olvas és *vesz* – tanulságok

Hol kell megállni, hol kell befejezni a gyakoriságok örököltetését?

Minél magasabb szinten.

Valamint: úgy tűnik, a grafikonon látható csúcs van segítségünkre.

lokális maximum a $\Delta\%$ grafikonjának menetében

→ v-isz-t jelezhet, érdemes lehet megállni

Azaz addig érdemes örököltetni, amíg a (meglévőhöz képest) jelentős mennyiségű plusz gyakoriságot tudunk gyűjteni.

Amikor nincs így, megállhatunk.

$v_3 \preceq v_2$, ugyanakkor $q(v_3) \not\geq q(v_2)$

További kutatás

Nyitva maradt:

- (1) pontosan mi legyen az örököltetési módszer?
- (2) pontosan milyen feltételek esetén gondoljuk egy igei szerkezetről, hogy valódi igei szerkezet, azaz megállhatunk az örököltetésben?

Megfontolások

A rendszer az összes *v*-isz-t **egyégesen, egyformán** kezeli.

Nem diszkriminál a valódi igei szerkezetek között sem aszerint, hogy hány hely van bennük, sem aszerint, hogy van-e bennük bizonyos helyeken kitöltő vagy nincs.

Ugyanolyan jogon tud egy vagy többelemű entitáshoz (egyszerű vagy komplex igéhez) további elemet (bővítményt, vonzatot) kapcsolni.

Az egyszerűbb *olvas vmit* pontosan ugyanazon a módon fog kijönni, mint *vesz részt vmiben* típusú vegyes szerkezetek.

(Az *olvas* ige hálójában $l = 3$ szinten is még annyiféle különböző elem lesz (*könyv, újság, vers, cikk, ...*), hogy érdemes továbbörököltetni a gyakoriságot $l = 2$ szintre, ahol megkapjuk az *olvas vmit* *v*-isz-t.)

Megfontolások

Ne válasszuk szét csupán formai alapon az egyszavas és a többszavas konstrukciókat, hanem kezeljük egységesen mindet!

Cél: a v-isz megragadása – mindegy, hány szóból/elemből épül fel.

A szavak száma csak felszíni jellemző, valójában a helyek és kitöltők elrendeződése számít. → „Az összetett egységek nem szavakból, hanem helyekből és kitöltőkből állnak.”

vesz részt vitában – participate in debate

„Alapegységünk a szerkezet, azaz a több elemből álló egység. Ez különleges esetként magában foglalja azt is, ha néha egy szerkezet csak egy elemből áll.”

Megfontolások

A korpuszháló olyan struktúra, amit v-isz-eket kereső algoritmusnak érdemes alapul vennie.

Ennek az a gyökere, hogy a v-isz-ek kitöltött és a kitöltetlen helyeit (vagy ha úgy tetszik a kollokációkat és a vonzatokat) pontosan ugyanazokkal a nyelvi elemekkel, formai eszközökkel (esetragokkal, névutókkal stb.) fejezzük ki, azaz a felszínen ezek ugyanúgy néznek ki.

Így sosem tudható előre, hogy melyik hely lesz végül kitöltött és melyik nem, erről az algoritmusnak kell döntenie.

Összefoglalás

- (1) Bemutattunk egy absztrakt algebrai modellt, a **duplakocka** modellt. Ez egy olyan hálóstruktúra, amely megfelelő számú egymásra épülő h -dimenziós kockaként képzelhető el. Megállapítottuk, hogy a bevezetett objektumok az ún. h -dimenziós harmadrendű Post-hálókkal izomorfak.
- (2) Ezt az absztrakt modellt egy bizonyos módon konkretizáltuk: **igei szerkezetek** (egy tagmondat igéje és a mellette álló bővítmények) ábrázolására használtuk. Így kaptuk az igeiszerkezet-hálókat. Az igeiszerkezet-hálókat egy különleges pontját megjelölve bevezettük a **valódi igei szerkezet** fogalmát, bemutattuk ennek jelentőségét egy nyelv szótára szempontjából.

Összefoglalás

- (3) Kialakítottunk egy módszert, amelynek segítségével nem csak egy tagmondatot (egy „igés egységet”), hanem egy teljes szöveget lehet a modell segítségével ábrázolni. Az igeiszerkezet-hálókból mint alapelemekből felépítettük a **korpuszhálót**. A korpuszháló felépítése kapcsán leírtunk egy izgalmas struktúrát, amelyben különleges prímszerű elemek fordulnak elő, melyeket magasabb dimenziós prímelemeknek neveztünk.
- (4) Végül, felismerve, hogy a valódi igei szerkezetek a korpuszháló bizonyos **kitüntetett pontjain** helyezkednek el, felvázoltuk a valódi igei szerkezetek felfedezésére szolgáló algoritmus keretét, elemeit. Megfogalmaztuk azt a sejtést, hogy a valódi igei szerkezetek a gyakorisági grafikon **lokális maximumainál** találhatóak.

Köszönöm a figyelmet!

`sass.balint@nytud.mta.hu`

További részletek itt olvashatók:

Sass Bálint: Az igei szerkezetek algebrai struktúrája, avagy a duplakocka modell. *Argumentum* 14 (2018), 12-44, Debreceni Egyetemi Kiadó.

<http://argumentum.unideb.hu/2018-anyagok/sassb.pdf>